

שֵׁשׁ בָּת
שֵׁשׁ לֵוִים

פרשת דברים - חזון

"הבו לכם אנשים חכמים ונבונים וידעים לשבטיכם ואשימם בראשיכם" (דברים א', י"ג)

מנהיג אשר מונע על ידי תאוות השילטון, דואג לרפד עצמו באמצעות כוחו ב'אנשי שלומי', גם אם אינם מתאימים לתפקידם.

משה, להבדיל, מבין שהמפתח לבעלי תפקיד מוצלחים מצוי בידי הציבור. בענוותנות הוא פונה אל העם על מנת שימנה את האנשים הנכונים ובאופן נדיר מקבל ממנו מחמאה: "ותענו אותי ותאמרו טוב הדבר אשר דברת לעשות" (י"ד)

(עיון בפרשת השבוע)

שעור פרשת השבוע: אליאב לזר

י מ י ה ח ו ל		ש ב ת	
4.51	זמן תפילין / טלית	19.29	הדלקת נרות
9.16	סוף זמן ק"ש	19.40	מנחה א' 14.00 ב' 13.30
19.46←19.48	שקיעה		ערבית
<u>13.20</u>	מנחה א' (בחד"א)	6.45	שחרית א'
		8.30	שחרית ב'
19.35	מנחה וערבית	11.30	קידוש
20.07	צאת הכוכבים	17.40	מנחה 13.30
20.10	ערבית	17.10	לימוד 'דור לדור'
		18.00	שיעור הרב ארי
8.00	שחרית נוער	20.25	צאת השבת

דמותו של משה כדמותו של אלוף האדם

דמותו של משה היא אחת הדמויות המרכזיות שהשפיעו על התהוותו של העם היהודי בתחילת דרכו. משה מלווה אותנו לאורך ארבעה ספרים שלמים בעלילותיו, התלבטותיו, אמירותיו, והלך מחשבתו. דמותו המורכבת והאניגמטית נידונה גם בספרות המקראית, המדרשית, התרבותית והציונית. בנוסף דמותו קבלה פרשנות אומנותית מגוונת אצל אומנים יהודיים ציונים וישראלים.

מיהו אותו משה? מהם הקווים לדמותו? מהם מוקדי הכח שלו ואיך הוא התמודד עם חולשותיו ומגבלותיו האנושיות ועם זאת הגיע להיות אחד המנהיגים הנערצים ביותר על בימת הקנון היהודי. מה דמותו מסמלת עבורנו כיום?

משה רבנו מופיע על בימת ההיסטוריה לראשונה כשהוא נולד לתוך מציאות טראגית מורכבת של גזרות שמד. הוא מוזכר לראשונה בהקשר המשפחתי – בן לאיש ואישה מבית לוי " א וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי ב ותהר האשה ותלד בן ותקרא אותו פי טוב הוא ותצפנהו שלשה ירחים " (שמות ב' 1-2) מתוך הפסוק התיאורי מצוינים שני מאפיינים בולטים:

האחד מתייחס ליחסו המשפחתי. הרך הנולד הוא אנונימי, אחד מעם, ללא יחוס מפואר שמצביע על תכונות כריזמטיות, מנהיגותיות או נבואיות מולדות.

השני מצביע על היותו טוב. "כי טוב" – תכונה שעדיין איננו מזהים אותה אך ברור שהיא חיובית ולדעתי הכוונה היא בתחושה של ה"אישה מבית לוי" שבנה בעל מזג טוב או יעודו לטוב. בהמשך נראה כי משה יפתח יכולת אבחנתית גבוהה בין טוב ורע.

בשלב זה אנחנו רואים שמשה כבר בגיל צעיר נשלח על גלי ההיסטוריה בתוך תיבת גומא לקראת הנסיבות והארועים שיעצבו את חייו בעל כורחו.

קורות חייו בארמון פרעה אינם מתוארים במקרא אך מתוך התאור הכרונולוגי עולות תכונות האופי הבאות:

למשה תחושת צדק מפותחת והיכולת להבחין בין טוב ורע עם נכונות לפעול להשגת הצדק. כדוגמת התערבותו בריבים בין הניצים, ספור רועי מדין ובנות יתרו (שמות ב' 14 - 20).

למשה תחושת שייכות חזקה לקבוצת השווים כלומר לאחיו העבריים, שללא כן מדוע הכתוב מציין כי "יצא אל אחיו" וכיצד "ראה בסבלותם" (שמות ב' 11).

למשה אנטלגנציה רגשית גבוהה שמתאפיינת במודעות עצמית ורגישות חברתית. רגישות זו מלווה אותו ברצף הארועים במדבר. אפשר לראות את ההתנהלות הרגשית של משה מול עם ישראל ועם הקב"ה. ניתן לראות שפעמים רבות משה נתון במערבולת רגשית ובדינאמיקה מאתגרת בין הראיה שלו את עצמו כמנהיג (המבצע את דבר ה') לבין היותו דמות אב לעם ישראל ולבין היותו איש פרטי.

אחת התכונות החשובות של משה היא הסקרנות המלווה באומץ. תכונה זו אפשרה לו לצאת מחוץ לגבולות הארמון המעשי והמטאפורי. הסקרנות והאומץ התודעתי הובילו אותו אחר כך לסור אל הסנה ולאחריו הקב"ה סר גם הוא

"ג וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶסְרֶה נָא וְאֶרְאֶה אֶת הַמַּרְאֶה הַזֶּה מִדּוֹעַ לֹא יִבְעַר הַסֵּנֶה. וַיֹּרֵא ה' כִּי סָר לְרֵאוֹתַי וַיִּקְרָא אֵלַי וְאֶלְקִים מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר הַיְיָנִי. " (שמות ג' 4-3). סקרנות זו מזמנת לו התמודדויות חדשות.

בסיפור הסנה מודגש שמשה נבחר ולא ביוזמתו (בדומה לשליחתו בתיבה) להיות המנהיג ההיסטורי הנבחר.

בתגובתו של משה לדברי ה' אנו מוצאים את דעתו לעניין הרלבנטיות של דטרמניזם גנטי והיכולת לשינוי והתפתחות של תכונות אופי. למעשה משה מודע מאוד לכשרונותיו ומוקדי הכח שלו ומעיד על עצמו במפורש כי הוא איש ביצועי ולא רטוריקן " י וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל ה' בִּי ה' לֹא אִישׁ דְּבָרִים אֲנִכִּי גַם מִתְמוּל גַם מִשְׁלֶשׁם גַם מֵאִז דְּבָרְךָ אֶל עַבְדְּךָ כִּי כָבֵד פֶּה וְכָבֵד לְשׁוֹן אֲנִכִּי. " (שם ד' 10). מתוך כך ניתן להסיק כי הוא משוכנע שבחירתו של הקב"ה איננה מתאימה ותכונותיו מולדות ומקובעות בו ומתוך כך איננו ראוי לתפקיד שבעיקרו הינו מילולי.

תשובת ה' היא " יֵא וַיֹּאמֶר ה' אֵלָיו מִי שָׁם פֶּה לְאָדָם אוּ מִי יְשׁוּם אֶלֶם אוּ חֶרֶשׁ אוּ פֶקֶח אוּ עֹר הֲלֵא אֲנִכִּי ה'. יֵב וְעֵתָה לְךָ וְאֲנִכִּי אֶהְיֶה עִם פִּיךָ וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תִּדְבֹר. " (שם ד' 11-12). להבנתי הקב"ה איננו מכחיש את דבר היות משה כבד פה, אין פה ייפוי של המציאות או הכחשה או המעטה במגבלותיו של משה אלא נימת תוכחה. הקב"ה רואה את תהליך הפיכת משה למנהיג כההליך של בניה והתמודדות עם הקושי שלו בתוך מגבלותיו האנושיות במציאות משתנה מורכבת רצופת התנסויות, כישלונות, אתגרים אך גם הצלחות אישיות ובהמשך הצלחות לאומיות.

תשובת ה' למשה רלבנטית בעיניי היום גם ברובד החינוכי וגם ברובד המוסרי והיא נתמכת היום במחקרים מעבדתיים שהוכיחו את גמישותה וצמיחתה (פלסטיסיות) של מערכת העצבים המרכזית, המאפשרת שינוי, החלמה והתפתחות (גם לאחר מצבי טראומה) ברמות שונות לאורך החיים.

לסיום, פרשתנו היא הראשונה בספר דברים שעיקרו הוא סיכום אירועי המדבר ומצוות התורה העיקריות. את הנאום נושא משה כבד הפה וכבד הלשון אך זהו הנאום הארוך ביותר במקרא המכיל קרוב לאלף פסוקים. הפעם הנאום נאמר מפי משה בגוף ראשון, בבטחון מלא מתוך פרספקטיבה אישית ללא נימה מתנצלת או חסרת בטחון. זהו משה שנזכר לדורות, משה רבינו שבד בבד עם קשייו למד והתפתח מתוך הקושי ועם כוחותיו.

סיפורו של משה הוא דוגמא לדרך חינוכית מאפשרת ומלאת אמונה באדם ובכוחו לשינוי, בעזרת עבודה עצמית ובהענקת משמעות לחייו ומנחה אותי כיום בדרכי החינוכית והטיפולית כאם וכאשת מקצוע.

חמולא אפן-חן נויבואר

נר זיכרון-

(תשי"ע)

ח' אב - יום פטירתו של בנו עוזי צור ז"ל

בשבת - שמענו שיעור פרשת שבוע מפיו של יועד אהרוני, אחיינו של ליפא, אשר השתמש ב'משקפי החסידות' לדרוש בפרשת השבוע. עסקנו בפרשנותו של האדמו"ר מגור - מחבר הספר 'שפת אמת', על הרעיון העומד מאחורי עיר מקלט לרוצח בשוגג ומהי הסיבה שעליו לגלות לעיר מקלט, גם אם לא נשקפת סכנה לחייו. ובכך מדובר בהפוך על הפוך.. הרוצח בשוגג מתגלגל לסיטואציה של גלות בה הוא מגלה כי אין לו מקום בעולם, ומתוך כך מוצא את מקומו! "שה' יתברך נותן מקום למי שאין לו, אבל כשסומך עצמו על זה המקום - אינו נותן לו" - ובשפת המקום כדאי לנו להפנים ש: 'הכל הוא זמני..!'

בשיעורו של הרב ארי ניסינו לעמוד על הקשר בין המנהג של שבירת הכוס על ידי החתן תחת החופה לבין ציון חורבן בית המקדש. מנהג זה מקורו ברעיון של שילוב העצב דווקא במקום בו שורה השמחה, כך שיתקרב האדם לקו האמצע ולא יימשך לתענוגות העולם הזה יתר על המידה: "עבדו את ה' בשמחה גילו ברעדה.. במקום גילה שם תהא רעדה" (ברכות ל'). כבר בימי אספסיינוס וטיטוס נמצאו החתנים והכלות על פְּנֵי הגזרות, שמטרתן היתה להנמיך את להבות השמחה בזמני השפל של עמנו. בתקופות מאוחרות יותר נהגו לשבור כוסות העשויות זכוכית יקרה במהלך השמחה בכדי למחוק במעט את החיוכים מפאת אבדן הממון. מנהג זה התגלגל להטחת כוס בקיר בתום שבע הברכות בזמן החופה ולהנחת 'אפר מְקֵלָה' על ראשו של החתן כסימן לאבל. ואילו היום, מצרים חכמי דורנו על כך שמנהג זה קיבל משמעות הפוכה היות ושבירת הכוס ששוויי כפרוטה הפך למבחן גבריות מבדח בתום השירה, המתקבל בקריאות מזל טוב ומחיאיות כפיים.. תיקון לכך מציע הרב עובדיה יוסף, בשו"ת יביע אומר, שהחתן יקדים ויאמר בחרדת קודש על פי הוראת מסדר הקידושין "אם אשכחך ירושלים..". כך שהקהל יבין את הרקע למנהג בטרם תישבר הכוס, ויישמר כובד המעמד.

ביום שני - ראש חודש אב, נכנסנו לנוהל 'תשעת הימים'. מוועדת חינוך לא נמסרו אירועים חריגים שהפרו את שגרת החופש. בארוחות הצהריים, העשרנו את גופנו ב'אומגה 3' בשלל צורותיה ואנו ממתנינים בדריכות לאירועי התרבות המתוכננים החל מהעשירי באב.

ביום רביעי - התקיים שיעור 'רב משתתפים' לקראת העלייה המתוכננת להר הבית. רוב המשתתפים בשיעור האמורים לעלות בהר ביום ראשון עם הרב יצחק לוי, קיבלו הדרכה מאת הרב ארי שהדגיש את חשיבות המעמד המרגש והאחריות ההלכתית. בשבוע הבא נקווה להתעדכן מה 'עולים בהר' על חוויותיהם מארוע מורכב זה..

יורט קימלמן

ט' באב

19.38 תחילת הצום

20.05 ערבית

08.00 שחרית

13.30 מנחה גדולה

19.15 מנחה קטנה

19.55 ערבית

20.06 סיום הצום

סדנת פסיפס

בשבוע שעבר, בין הימים שלישי - חמישי התקיימה סדנת פסיפס בהנחייתה של סילביה אוטינגר, אמה של לאה גינזברג בגן רימון הישן. הגן התמלא בכלי עבודה וחומרי יצירה משובחים ובנשים רבות מסעד ומתקומה שבאו ליצור באווירה נעימה ומפורה.

אברהם וסילביה הדריכו ועזרו בסבלנות רבה ומתוך אכפתיות שכל אחת תצא מרוצה. בסופם של שלושה ימים גדושים יצאו תוצרים צבעוניים ומרהיבים – שלטים, מראות, שעונים, תחתיות לסירים ועוד. אולי זה היה 'סיפתח' להפרכת המבנה וניצולו לשימוש נוסף ובכלל להוספת יצירתיות למעונינו. תודה רבה ללאה על היוזמה והארגון.

תמר אייל

ליהודית ואיצקה מוסנזון ואכלא המשפחה

מלא טוב ליהודית הנ'נה

נכדה לתמר ואאהרן כרח'ד

בת לשחר ואאורית כרח'ד

שייבנה בית המקדש במהרה בימינו ! ?

הציבור מוזמן לבוקר של לימוד ועיון בהתייחסות לשאלת הציפייה לבניין מקדש בימינו.

על מה אני חושב באמירת תפילה זו?

הנושא ילובן בדרכים הבאות:

- בקבוצות לימוד בנושא
- בפנל משיבים לשאלה.

בהשתתפות: הרב דוד, גילי זיוון. רמי חרובי.
תגובות הלומדים למפגשי הלימוד, ולדברי הדוברים.

נפגשים בתשעה באב בשעה 10:00 במועדון לחבר.

המפגש יסתיים בסביבות 11:30

הציבור מוזמן.

ועדת - דת

בין האכחול והקווים - פגישות והתווים

בשבועות האחרונים התקיימו אצלנו שני אירועי תרבות רבי-משמעות ורציני להתייחס אליהם, אומנם קצת באיחור, בצוק העיתים, אך כרגיל- מוטב מאוחר...

הראשון- תערוכת ציוריו של פיפקה ז"ל "רשמים וצבעים". יישר כוח גדול לחנוש, יוזמת התערוכה והרוח החיה מאחוריה, ולמשה ותמנע אש אהובינו, על העיצוב וההעמדה. לצערנו, לא זכה פיפקה למשפחה שתישא את זכרו אחר לכתו, ולכן יוזמת ההנצחה הזו נגעה ללבי מאד. לעיתים אנו שומעים בחדשות כיצד הולך אדם לעולמו וכל תכולת דירתו מושלכת לפח. וכאן זכתה מורשתו של פיפקה ליחס עדין, רגיש ומתחשב. משמח אותי גם לחשוב על הציורים שנקנו, אשר ייתלו עכשיו בבתי החברים ויהוו אנדרטה חיה לאיש שהיה ואיננו עוד. נדמה לי כי קהילת סעד יכולה להיות גאה על האופן המכובד בו הוקירה את זכרו של אחד מחבריה האהובים.

ולהבדיל, אירוע משמח ומרנין: "קבלת השבת" מוקדמת, ביום ששי אחר-הצהריים, עם חברי אנסמבל "אלול" שלנו, לכבוד יום ההולדת של סעד. גילוי נאות: אומנם אני קרובת משפחה של אחד הנגנים הבכירים, ובכל זאת אינני יכולה שלא לשבח את היוזמה והביצוע הנפלאים של החברה' הצעירים שהפליאו לנגן, לשיר ולסחוף אותנו בהתלהבותם. גם כאשר לא הכרנו את השירים- האווירה היתה כל כך חמה ונעימה, והקהל נענה והצטרף במלוא גרון לשירים ולפיוטים- ממש "לשמוע אל הרינה ואל התפילה". ראויים הנגנים כולם שזכיר אותם בשמותיהם ונודה להם מקרב לב על האופן המיוחד שבו קירבו אותנו אל השבת ומילאו אותנו בנשמה יתרה. ובכן: רועי גולן- עיבודים וקלידים, אסף סוברי- גיטרות, גיא גולן- גיטרה בס, שי אגמון- חלילים, זמיר פראווי- על התופים, ואחרון חביב: אביב קסט- שירה, גיטרה והנחייה מלאת-חן.

ובהזדמנות זו, שתי בקשות קטנות לי לפעמים הבאות, כן ירבו: אשמח אם בקבלות- השבת הבאות ישולבו גם שירי שבת ישראלים שנכנסו כבר לקאנון שלנו והפכו לתפילות ישראליות. שירים כגון "שבת המלכה" ("החמה מראש האילנות נסתלקה") של ביאליק, "בואי כלה" ("עטוף נא, אל שדי, את נפשי בטלית") של שלונסקי ורוזנבלום, או "ירדה השבת" של רבינוב ודויד זהבי. לשירו של ביאליק ישנם שלושה לחנים קסומים, ואחד מהם מאת אביה של חברתנו לאה גולן, אשר נספה בשואה. בעבר שרנו אותו במקהלת סעד וכך הזכרנו גם את האיש המיוחד הזה.

ונקודה נוספת: רצוי מאד לשלב בתוך התזמורת גם נגניות או זמרות-נשים. נראה לי חשוב שיהיה זה אירוע מעורב, ולא שכפול של תפילות השבת בבית-הכנסת, בהן איננו יכולים, לצערי, לשתף חזניות. כאן דווקא יש לנו הזדמנות לבצע תיקון ולערוך "קבלת שבת" מעורבת כיאה לקהילה הפתוחה והשיוויונית שלנו. ואם אין לנו עדיין בהרכב נגניות קבועות, אפשר להזמין זמרות-אורחות ולהנות גם מ"קול באישה- ערגה".

יבואו על הברכה כל העוסקים במלאכת הקודש, גם המסייעים מאחורי הקלעים, ונקווה לעוד אירועים מחממי-לב כאלו, אשר עליהם תפארתנו.

חגית רפא

ספר התורה se כולנו - קהילת בית ספר דע"ת

בר"ח סיוון האחרון (לפני קרוב לחודשיים) בטקס מיוחד ומרגש בבית הכנסת בסעד, בנוכחות תלמידים, הורים, מורים, ורבני הקהילות שלנו (תקומה, סעד, עלומים, והרב אמור - מפקח חטיבת הביניים שלנו) התחלנו לכתוב את ספר התורה של ביי"ס דע"ת.

למה עשינו זאת?

עם המעבר לביה"ס החדש, פתחנו בביה"ס בית כנסת חדש, אשר בו מתפללים בני חטיבת הביניים בכל בוקר (ראוי להזכיר כאן, שכל הריהוט המיוחד לבית כנסת שכבר קיים במקום, נתרם לנו ע"י משפחות שכולות הקשורות לביה"ס, וכולן גרות בסעד, או קשורות אליה. תודה!). ספר התורה בו אנו משתמשים כעת, נמצא אצלנו בהשאלה.

חשבנו לנכון, שראוי בביה"ס שלנו, שהושקעו בו מיליונים בחומר ע"י מדינת ישראל, להשקיע גם ברוח, ולדאוג שיהיה לו ספר תורה משלו, ששייך לו, לאורך ימים ושנים.

חשבנו גם, שספר התורה הוא היסוד הבסיסי ביותר סביבו יכולה להתאגד כל קהילת ביה"ס, והוא גם הדבר המרומם ביותר, סביבו כולנו יכולים להתאחד.

היה נראה לנו שספר כזה, שאנחנו רוצים מאוד לסיימו ולהכניסו לביה"ס בתחילת חודש סיוון תשע"ד, צריך להיות ספר ששייך לכולם, וקשור לכולם, ולא ספר שנתרם ע"י משפחה בודדת. בדומה למה שעשינו בסעד ביובל ה-60, החלטנו לכתוב יחד את ספר התורה. החלטנו גם לנצל שנה זו לעיסוק חינוכי במצווה חשובה זו, וללמד את התלמידים הלכה למעשה כיצד עושים זאת. סופר הסת"ם שכותב את הספר הוא חברנו אליהוא שנון, ובחודש האחרון של שנת הלימודים כבר הספיק להעביר שיעור מיוחד לכל אחת מכיתות החטיבה, על מנת שיכירו וילמדו איך עושים זאת. בשנת הלימודים הבאה הוא יעשה זאת בע"ה גם בכל שאר הכיתות בביה"ס. מי שרוצה לראות מקרוב כיצד כותבים את ספר התורה, יכול כמובן לתאם עם אליהוא ולבוא לביתו בשעה שהוא כותב.

לצורך העניין, הקמנו צוות של הורים - נציגי הישובים הלומדים בביה"ס, שיסייע בקידום פרויקט מיוחד זה, ובעיקר בגיוס הכספים מקהילת ביה"ס. יצאנו מתוך הנחה, שוודאי כל מי שקשור לביה"ס בעבר, בהווה או בעתיד, ישמח להיות שותף למצווה חשובה זו, ולקחת חלק בכתיבת ספר התורה. התרומות ב"ה התחילו להגיע, אך אנחנו זקוקים לעוד הרבה כסף כדי לעמוד במשימה. האפשרויות לתרומה הן שונות, החל מקניית פסוק בספר, בעלות של 26 שקלים (עלות שכל תלמיד יכול ודאי לתרום מדמי הכיס שלו), דרך קניית מספר פסוקים, עמודה או פרשה שלמה. כל אחד לפי מה שמתאים לו.

אנחנו מזמינים את קהילת סעד והקשורים אליה, להיות שותפים במצווה חשובה זו, ולקחת חלק באתגר שלקחנו על עצמנו. בסעד מרכז את הטיפול בנושא צביקה רידר. כ"כ ניתן לפנות גם למשה שולץ (שגם הוא בצוות ההורים הנ"ל) ואליי.

תודה מראש! שנזכה לגדל בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובעבודה.

יחזקאל אהרן

*בתיבות הדואר יחולק דף נפרד עם כל הפרטים הנדרשים, כדי להקל על ביצוע התרומות בפועל.

”אחת מלפנו”-

לאה קארו מספרת על צמח

נולדתי בשיקגו. משפחתנו התגוררה אצל הסבא והסבתא ביחד עם הדוד, בבית שהיה פתוח לאנשים ובמיוחד לחסרי בית ורעבים. מהם למדתי את החשיבות שבעזרה לזולת. להורי היתה חנות בשוק. אחי ואני באנו כל יום א' לעזור להורי למכור את הסחורה.

הייתי בשומר הדתי, ואח"כ בבני-עקיבא ובשני המקומות הייתי פעילה מאד. אחרי שנתיים באוניברסיטה עברתי להכשרה בניו-ג'רסי, שם עסקתי בעבודות חקלאיות ואף נהגתי בטרקטור.. שם הכרתי את משפחת חנה ודוד (הפה) גולדשמידט, שהיו באותו הזמן, השליחים שם. חזרתי לשיקגו ואמרתי לאמי שאני רוצה לעלות ארצה, אבל היא אמרה לי שאני צריכה קודם כל לסיים את האוניברסיטה, כדי שיהיה לי מקצוע ביד.

סיימתי את האוניברסיטה והחלטתי עם עוד חברה לעשות טיול באירופה לפני שאגיע ארצה. הפלגנו באוניה הולנדית קטנה ומכיוון שאכלנו אוכל כשר הם דאגו להביא לנו קופסאות שימורים לארוחות, וכולם רצו לאכול את האוכל שלנו. בסוף ההפלגה קיבלנו את קופסאות השימורים שנותרו. התחלנו את הטיול בפריז וכבר במטרו אבד לי הארנק. לאחר שבוע הוא הוחזר לי על ידי המשטרה על כל תכולתו. משהו בלתי רגיל!...

לאחר הטיול הגעתי ארצה. הגרעין שלי היה בשלוחות. היות ולא נמצא לי מקום מגורים המשכתי לטייל בארץ עד שיימצא לי מקום. הייתי בשלוחות שנתיים. משהבנתי שזה לא מקומי, עברתי לסעד – בזכות היכרותי עם הפה. כאשר שמעו בסעד שאני מורה, הציבו אותי כמורה לעברית באולפן שהיו בו שלושה תלמידים: אחד שלא ידע כלום, אחד שידע קצת ואחד שידע בדיוק את מה שאני ידעתי. באו מהסוכנות לשמוע את הידע שרכשו התלמידים – והיו מבסוטים. אח"כ הייתי גם מורה לאנגלית בבי"ס והשלמתי את שעות העבודה החסרות בסניטריות (ניקוי שרותים ומקלחות), וכשכתבתי במכתבי לאמי שאני עובדת בסניטריות – למזלי היא לא הבינה את משמעות העבודה...

לאחר זמן מה החלטתי לעזוב את סעד ולמצוא את עצמי בעיר. הייתי מורה בכפר בתיה שבשרון, ומשם עשיתי טיול של חודשיים על וספה בכל אירופה עם נחמן צור ז"ל. במשך כל הזמן שהייתי בעיר יוסי היה בא לבקרני, עד שהחלטנו להתחתן, וחזרתי לקיבוץ.

הייתי מורה לאנגלית בביה"ס, ואחר-כך עברתי להיות מורה לאנגלית בנוער של עלומים וסעד, ולאחר מכן עבדתי במטבח. שמעתי שמחפשים מדריך להכשרה, אז התנדבתי ואמרתי שאני לא רוצה שיקרה לי מה שקרה לי בשלוחות – שאף אחד לא שם עלי, והחלטתי שאני אהיה "האמא" של כל הקבוצות שבאו לסעד. כמובן שיוסי עזר לי בכל, ואחרי שבע שנות הדרכה בהכשרה עברתי להיות אם בית של קבוצות של מתנדבים מהארץ ומחו"ל, ואפילו יוכי ברנדיס הייתה כאן כמורה של אחת הקבוצות... היה כאן גם גרעין "צבר", והייתי "אם-בית" שלו, שם מצא דורון בני כלה – את אליאנה, ונשא אותה לאשה.

אספר שני סיפורים פיקנטיים מעבודתי עם הקבוצות האלה :

(1) מהסוכנות ביקשו שנארח כאן נשים קצת יותר מבוגרות. הגיעה מונית לקיבוץ ויצאו ממנה שלוש נשים בנות 65-70 – ונתתי אותן לאימוץ לסבא יהודה (אבא של ריבה), והוא היה אומר תמיד שאלה הן הבנות שלו. כשהן חזרו לאנגליה, בתה של האשה המבוגרת יותר ראתה שאמא שלה כל-כך מבסוטה וביקשה להצטרף לקיבוץ..

(2) קיבלנו פנייה ממשד החוץ לארח כומר מהוותיקן, שרוצה להכיר את החיים הדתיים בקיבוץ דתי. הוא שטף כלים במכונת השטיפה, ובא לכל התפילות, פעם אפילו רצו לצרף אותו למניין... בראש-השנה הוא היה בכל התפילה ואמר לי שזו תפילה מאד ארוכה. אמרתי לו – "אם אתה חושב שזה ארוך – אז דע לך שיום כיפור ארוך עוד יותר..." כאן הוא נשבר- למחרת הוא בא ואמר לי "תודה, ראיתי את הכל" – ועזב.

היתה לנו קבוצה מקנדה והם עבדו כאן וארגנו להם גם טיולים, והטיולים היפים ביותר היו בסיני. אנחנו ארגנו להם את כל האוכל ואפילו עשינו שם יום-הולדת הפתעה לכמה מהם.

אח"כ הגיעו קבוצות של ה-USY וטיפלנו בהן במשך 25 שנים – עד שהגיעו הקסאמים. קיבלנו מהם הרבה מכתבי תודה, ועד היום הם באים להראות לילדים ולנכדים שלהם את סעד – ומספרים שזו היתה אחת התקופות היפות ביותר בחייהם. טיפלנו במתנדבים במשך 35 שנים. אמנם ללא תמורה, אך בסיפוק רב.

יש לי חמישה ילדים – ורדה, אופירה, דורון, רביב ומאיה, ואנחנו משפחה מאוד מלוכדת.

קשה לי עם השינויים, אבל אני יודעת שאנחנו צריכים את זה, וצריך לומר תודה לקיבוץ על כל הדברים הטובים שאנו מקבלים כאן.

עברתי ניתוח ברגל, וזה הזדהם, ושכבתי שבועות במיטה, ויוסי היה צריך לתת לי פעמיים ביום אנטיביוטיקה – כמו רופא. גם עכשיו, עם כל מיני טיפולים שהוא עוזר לי – בשבילי הוא ממש מלאך. יוסי מאוד צנוע ושונא להתפרסם – אבל הוא המלאך שלי.

כמו כן אני רוצה להודות לכל "המלאכים" הקטנים והגדולים של הקיבוץ – שתמיד ששים לעזור לי בכל הלב, ככל שניתן – אכן אני חשה שאני נמצאת בחברת מופת, "בית לדוגמה".

ראינה: חיי'ה יקותיאל

מזל טוב לחיה ולצבי קופלד
להולדת הבן
לאיזיק ולמתוקה ולכל המשפחה
שתזכו להרבה שמחה ונחת!

זכרונות ליל כ"ט באב

זו הכותרת שנתנה אמי, חוה בן-צבי לבית רוקח, ז"ל, לרשימה שכתבה בהיותה נערה – אי-שם בשנות ה-20 למאה שעברה.

בק"ק צפת חיו אז יהודים וערבים ביחסי קרבה סבירים, בדרך-כלל; אלא שמדי פעם הגיחו כנופיות פורעים שאליהן הצטרפו ברצון ערבים מקומיים. הם יצאו לסמטאות ופשטו על בתי היהודים וערכו פוגרום כהלכתו, מרחץ דמים שנמשך, לעתים, ימים אחדים.

להלן הדף הראשון מתוך "זכרונות", שלצערי לא ניתן להעבירו כאן במקור, בכתב-ידה של אמי.

ליל אימים ובלהות היה הלילה. משכבה האור בחוץ – דעך גם בלב כל נצוץ אור ושביב תקווה אחרון, וגברו שבעתיים האימה והיאוש.

באוויר ניסרו קולות-ירייה עמומים, רחש המוני אדם השורצים על אדמת החצר הגדולה. וצווחת-תינוקות ספוגת צער ותחנונים. הכל הטיל מורא בלב, השמים הגלויים והשחורים והמרחקים האפלים. העינים בקשו ותרו אחר מחסה לראש ומסתור לגוף.

לתוך חדר מזוהם, המשמש מרבץ לסוסים, נתכנסנו, קהל גדול של אנשים. נערמנו לערמות ושכבנו על הארץ. איחדונו הצער והיאוש וקרבתנו הפחד, היינו כולנו, אחים לצרה ולאסון. תומכות אמהות בילדיהן הנפחדים, משתדלות להרגיעם בדברים, ואין הדבר עולה בידן. המלים הרכות המעודדות, נהפכות לאנחות מרות. הילדים לא ירגעו ולא ישקטו כי רעבים הם וצמאים, והחשכה תבעיתם.

העלטה בחדר הולכת וגדולה ומתעבה יותר ויותר. אין איש רואה פני רעהו. רק אנחות חרישיות תשמענה מפה ומשם. וגדולה מחשכת הלילה – החשכה שבלב. ביתר מהירות תתרוצצנה המחשבות הנוגות במוח העייף. כחיים ניצבים לעיני כל המראות של עשרים וארבע השעות האחרונות. כל תמונות הזוועה בזו אחר זו, למן רגע-ההתקפה הראשון, ועד עתה. הבהלה הראשונה: היריות, הצעקות האיומות הקורעות את האוויר ומתבללות עם צהלות הפורעים, בעיניהם המזרות אימה ובלוריתם הפרועה ולהט סכיניהם. עוברים לפני עיני הרגעים הנוראים בעומדנו בתוך חדר ביתנו ורואים איך מנפצים את שמשות הבית ואת דלתותיו. כמעט נשמע ונרגיש את נשימתם הטרופה, הקודחת. הלב עמד מדפוק, הנשימה נעצרת. עוד רגע, עוד רגע... אך אירע נס וניצלנו. הם עברו עלינו מבלי פגוע בנו. עוברים רגעים אחדים והם ארוכים כנצח. היריות תכופות יותר ויותר, מפלחות את האויר ומפסיקות את דממת המוות, וכל אחת מהן אות לדם, לרצח ולמוות. "בחוץ תשכל חרב ובחדרים אימה".

לפתע הבהיקה לעינינו, פיסת השמים שנראתה מבעד לחלון, באור אדום כדם, וידענו כי הועלתה באש העיר, בידי הפורעים. אומרים הם לבלותנו ומשתמשים בכל כוחות השאול והאבדון שניתנו בידם, דם ואש ותמרות עשן! אין מנוס ואין מפלט!

בינתיים החשיך עלינו היום. אור הדליקה הולך וגדל. ים של להבות, תמרות עשן ואש תופת. ובה יתכן, ועולים ברגע זה, חיי יהודים לרוב, הם ועמלם, עמל שנים, דורות.

דליה דן – זכרונות אמי, ז"ל